

učitelja Fran Korbar, učitelj v Vitanju. V Ksaveriju: za stalno učiteljico Leopoldina Počkaj-Orač, učiteljica v Ljubnem. V Mozirju: za stalnega učitelja Fran Vajda, učitelj istotam. V Celju: za stalna učitelja na deški osnovni šoli Stanko Gradnik, učitelj istotam in Franjo Roš, učitelj v Št. Pavlu; za stalno učiteljico na dekliški osnovni šoli Ljudmila Sepe, učiteljica v Petrovčah. V Celju-okolici: za stalna učitelja Anton Zdošek, učitelj v Štorah in Janko Pogačnik, učitelj v Celju-okolici. V Vojniku: za stalnega učitelja Fran Burdian, učitelj in za stalno učiteljico Marica Kvac, učiteljica istotam. V Zalcu: za stalnega učitelja Maks Pivec, učitelj v Marenbergu; za stalno učiteljico Olga Knapič, učiteljica istotam. V Št. Jurju ob Taboru: za stalno učiteljico Julijana Virant, učiteljica istotam. V Orliavsi: za šolskega upravitelja Josip Jarh, šolski upravitelj pri Sv. Roku ob Sotli. V Šmarju pri Jelšah: za stalno učiteljico Zinka Lovrec, učiteljica istotam; za stalnega učitelja Lavoslav Smeh, učitelj istotam. V Ponikvi: za stalnega učitelja Ljudevit Komar, učitelj istotam. Pri Sv. Jurju pod Donatom: za šolskega upravitelja Anton Štefanciosa, učitelj v Rogatcu. Pri Sv. Križu tik Slatine: za stalno učiteljico Danica Glinšek, učiteljica istotam. V Rogatcu: za stalnega učitelja Srečko Sekirnik, učitelj istotam. V Kozjem: za stalno učiteljico Slavja Rauter, učiteljica istotam. V Hajdini: za stalnega učitelja Fran Martinč, šolski upravitelj pri Sv. Janžu na Dravskem polju. Na Polensaku: za šolskega upravitelja Vekoslav Kegl, učitelj pri Sv. Marku niže Ptuj. Na Ptuj-okol.: za stalno učiteljico Julka Kancler-Hočevar, učiteljica istotam. V Cezanjevcih: za stalno učiteljico Marija Čulk, učiteljica istotam. Na Cvenu: za stalno učiteljico Minka Sever, učiteljica istotam. Pri Sv. Križu pri Ljutomeru: za stalno učiteljico Antonia Vera Kutin, učiteljica istotam. V Ljutomeru: za stalnega učitelja deške osnovne šole Fran Lubej, učitelj istotam; za stalno učiteljico dekliške osnovne šole Franja Lubej-Sever, učiteljica istotam. Pri Mali Nedelji: za stalno učiteljico Marija Čeh-Stancar, učiteljica istotam. V Veržetu: za šolskega upravitelja Fran Kozar, učitelj v Tišini. Pri Sv. Duhu na Stari gori: za šolskega upravitelja Matija Vunderl, učitelj v Ljutomeru. V Gornji Radgoni: za stalno učiteljico Nada Mihalič, učiteljica istotam. V Ščavnici: za stalno učiteljico Marija Likar, učiteljica istotam. V Negovi: za stalno učiteljico Marica Pertl, učiteljica istotam. V Bakovcih: za šolskega upravitelja Milan Dešković, učitelj istotam; za stalno učiteljico Marija Dešković-Osterc, učiteljica istotam. V Gornjih Slavečih: za stalno učiteljico Gizela Pojbič-Mayer, učiteljica istotam. V Krogu: za šolskega upravitelja Ciril Hočevar, učitelj istotam; za stalno učiteljico Marica Hočevar-Draksler, učiteljica istotam. V Kuzdoblanih: za stalnega učitelja Fran Horvat, učitelj istotam. V Murški Soboti: za stalno učiteljico Amalija Španger-Osterc, učiteljica istotam. V Prtoči: za šolskega upravitelja Janko Droč, učitelj v Sostrem; za stalno učiteljico Hortenzija Droč-Vuga, učiteljica v Vel. Poljani. V Pucovcih: za šolskega upravitelja Josip Titan, učitelj istotam. V Šalovcih: za šolskega upravitelja rim.-kat. osnovne šole Rudolf Stevančec, učitelj v Moščancih; za šolskega upravitelja evang. osnovne šole Aladar Makari, učitelj v Šalovcih. V Čentibi: za šolskega upravitelja Josip Kolarič, učitelj istotam. V Lipovcih: za stalno učiteljico Franciška Gumilar-Macarol, učiteljica istotam. V Veliki Poljani: za stalno učiteljico Franja Schneider, učiteljica na Stari cesti.

Učiteljski pravnik.

—§ Draginjske doklade k posmrtnini po čl. 124. čin. zak. Z ozirom na dvom, ako spadajo k posmrtnini tudi draginjske doklade, je izdal minister financ na podlagi čl. 30. odloka ministrskega sveta D. R. br. 42.800/24 posebno odločbo pod D. R. br. 75.965 od 4. decembra 1924 v kateri pojasnjuje: K čl. 124. čin. zak. se imajo kot »redovne prinaležnosti« smatrati tudi osebne in rodbinske draginjske doklade, ki jih je užival umrla uslužbenec v onem mesecu, ko je umrl, ker so draginjske doklade po čl. 46. čin. zak. sestavni del rednih prejemkov drž. uslužbenec.

—§ Označba roka velikih počitnic v dijaških legitimacijah. Ministrstvo prosvete je dobilo od ministrstva saobračaja pod Br. 29.693/24 odlok sledeče vsebine: Člen 96. predpisa o voznih olajšavah na državnih železnicah določa rok, v

katerem imajo dijaki ob velikih počitnicah pravico na vozno olajšavo. Ako prav je naveden obsežen rok, se sklicuje poedine šole na to, da je ta rok nezadosten. — Ker je nemogoče z enim rokom vzeti v poštev vse šole, je odločil g. minister saobračaja z odlokom M. S. Br. 29.693, da v kolikor določeni rok ni zadosten, smejo šolske oblasti v objavah dijaških legitimacij označiti: od kedaj in do kedaj trajajo velike počitnice in na podlagi tega smejo železniške postaje izdajati vozovnice z vozno olajšavo.

—§ Nekatero odločbo državnega sveta z ozirom na zakon o državnih uslužbenecih. 1. V primeru smrti državnega uslužbenca, ako je dobila njegova rodbina pravico do pokojnine pred polnomočnostjo zakona o državnih uslužbenecih, se rodbinska pokojnina ne sme odrediti po novem zakonu, temveč se mora odrediti na podlagi čl. 240. tega zakona in na podlagi plače uslužbenčeve na dan njegove smrti. (Odločba z dne 15. novembra 1924, št. 27.504). 2. Uredba o razvrstitvi državnih uslužbenecv ni mogla razporediti vsa zvanja državnih uslužbenecv v posebne položajne skupine; bila je primorana, da eno in isto zvanje (položaj) razporedi v dve skupini ali več skupin, in sicer procentualno (50, 30 in 20%). Ta procentualna razvrstitev državnih uslužbenecv je izzvala opravičeno bojazen pri večini državnih uslužbenecv, katerih položaj je predviden v večih položajnih skupinah, ker so opravičeno predpostavljali, da se je s tem hotelo dati neko diskrecijsko pravico ministrom, da razvrščajo, oziroma vrše napredovanja svojih uslužbenecv, katerih položaji so predvideni v več skupinah. Na podlagi tega razmatranja je državni svet odločil pod št. 32.795 z dne 28. oktobra 1924 sledeče: Za ona zvanja, za katera je pri razvrstitvi po skupinah določen odstotek (uredba o razvrstitvi), se odreja število uslužbenecv po odstotkih iz onega števila, iz katerega se vrši po drugem odstavku čl. 61. zakona o državnih uslužbenecih odbiranje, vzmajoč za temelj z budžetom določeno število. Nesporno je, da je bilo treba ob priliki prevredbe uslužbenecv na novi zakon upoštevati odredbe točke 2., čl. 62. zakona o izpopolnitvi izpraznjenih mest in čl. 117. o odreditvi čina uradniku iste kategorije. Izjeme od teh splošnih odredb so navedene v čl. 230. prehodnih določb zakona o državnih uslužbenecih, ki odreja razvrstitev po položajih uradnikov, ki so imeli na dan pravomočnosti zakona najmanj osem let službe. Ako so položaji enega in istega zvanja enaki, tedaj je bilo treba postopati po občin načelih, ki so izraženi v točki 2., člen 62. zakona in razvrstiti polovico v višji, a polovico, in sicer mlajših, v nižji položaj. Vsled tega ne more obveljati razlog v odgovoru ministrom, da je njegova diskrecijska pravica, da razvršča uslužbenecv v katerokoli hoče skupino, kjer je njihovo zvanje določeno. Prevredba uslužbenecv po členu 229. se je morala izvršiti po stanju na dan razglasitve zakona, a ne po diskrecijski pravici. Minister ima diskrecijsko pravico izbere pri imenovanju in napredovanju v mejah zakona, ali kadar je državni uslužbenec že imenovan, tedaj nima minister pravice, da bi mu odredil drugo plačo kakor ono, ki mu pripada po zakonu.

Naša gospodarska organizacija.

VABILO.

14. občni zbor »Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge, registrovane zadruge z omejeno zavezo v Celju« se vrši v nedeljo, dne 22. februarja t. l. ob 3. uri popoldne v pisarni šolskega vodstva okoliške deške osnovne šole v Celju po sledečem dnevnem redu:

1. Poročila načelstva o poslovanju zadruge v letu 1924.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa za leto 1924.
4. Volitve v načelstvo in nadzorstvo.
5. Slučajnosti.

»Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga, r. z. z o. zavezo v Celju.«

Načelnik: Član načelstva:
Lud. Černež l. r. Fran Voglar l. r.

NB: Ako ta občni zbor ne bi bil sklepčen, se skliče pol ure pozneje nov občni zbor na istem mestu z istim dnevnim redom, ki sklepa pri vsakem številu navzočih.

— Učiteljska samopomoč. Ker nekateri člani ne vedo, zakaj plačajo zneske na zadnje položnice, ki so jih prejeli pred par dnevi, sporočam, da je bilo zadnje plačilo — v prvih dneh septembra 1924 — poravnava vseh članskih pristojbin do konca avgusta 1924. Od 1. septembra 1924 do januarja 1925 so nastale sledeče obveznosti: 92. (M. Šalamun), 93. (Iv. Cerar) in 94. (Stj. Dobrinč) smrtni slučaj Din 6. letnina in upravnina za l. 1925. Din 3 in poštnina Din 0.50; skupaj Din 9.50. Zakonski pari plačajo dvojni znesek na položnico, ki jo prejme le eden (mož). Zamudnikom se je prišel k temu znesku še zaostanek. Nekateri, ki so poravnali račune iz novembra 1924, so plačali nekaj več; tem se je to odračunalo. — Na položnicah nisem zaznamoval smrtnih slučajev, ker bi sicer moral frankirati pisma z dinarskimi znamkami, kar bi vsako pismo podražilo za Din 1. Na položnico — poslano kot tiskovino — se sme zapisati samo tri številkke. Če bi kak član želel še kaj pojasnil glede plačila, naj vpraša na upravo in za odgovor priloži dopisnico. To velja tudi za v bodoče in splošno za vsa pojasnila, katera žele člani od društvene uprave. Imena umrlih članov (smrtni slučaj) in pregledne, kratke vesti o U. S. dobite od časa do časa v »Učit. Tovarišu«. — V teh dneh razpošlje društvena uprava obračun vsem tistim članom, ki nam dolgujejo znatne zneske za eno ali dve leti nazaj. Dediči umrlih članov so te zneske že davno prejeli. Moralna dolžnost bi bila, da člani-zamudniki čimpreje poravnajo vse zaostanke. Društvena blagajna ne more kriti članskih pristojbin nekaterih počasnejev. Tudi tovariško ni, če zahtevam (bi jih zahteval!) zase vse društvene ugodnosti, ne poznam in ne storim pa svojih članskih dolžnosti. V bodoče se bo moral društveni odbor pač večkrat poslužiti § 4. društvenih pravil. Društvena uprava je pa pripravljena na vse mogoče olajšave pri plačevanju, samo zahtevajte jih in poslušajte se jih. Čisti račun, dobri prijatelji!

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= LJUBLJANSKO UCITELJSKO DRUŠTVO zboruje celodnevno v soboto 14. februarja t. l. na l. mestni deški osn. šoli na Ledini s sledečim sporedom: »Jecanje« — ref. rav. gluhošemnice Fran Grm. — Razgovor glede pristopa k »Podpornemu društvu za učiteljski naraščaj«. — Slučajnosti. — Začetek ob 9. uri.

= RADOVLJSKO UCITELJSKO DRUŠTVO bo imelo zborovanje v sredo 18. februarja t. l. ob 10. uri v Radovljici. Predaval bo tov. Ivan Stegovec »Vzgoja najširših plasti našega naroda«. — Radi kosila naj se tovariši(ice) zglase pismenim potom pri tov. Ant. Kobentarju — Radovljica.

= UCITELJSKO DRUŠTVO ZA LOGAŠKI OKRAJ zboruje dne 7. marca t. l. ob 10. uri dopoldne na Rakeku. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Izvenšolsko delo (Ribičič). 3. Naše pravno stanje (Požar). 4. Volitve delegatov za pokrajinsko skupščino. 5. Slučajnosti. Ker je zborovanje zelo važno in ker po vsej verjetnosti skupnega zborovanja v tekočem šolskem letu ne bode več — zborujejo samo še krožki — se zahteva polnoštevilna udeležba. Neorganizirani člani, ki žele vstopiti v organizacijo, dobrodošli. — Odbor.

Poročila:

+ UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ je zborovalo dne 13. decembra 1924. Od 133 članov je bilo navzočih 108.

Predsednikov pozdrav. Po otvoritvi zborovanja pozdravi tov. predsednik v prvi vrsti novoimenovanega tov. nadzornika Ivana Koropca, povdarjajoč, da učiteljsko pričakuje, da mu bo tovariš in svetovalec.

Društvu je pristopilo večje število novodošlih mladih tovarišic in tovarišev. Te pa tov. predsednik bodri k vztrajnemu delu, dobremu tovarištvu in krepki volji ustavljati se vsem neprilikam, ki jih v obilici nudijo učiteljski stan.

Dopisi. Po prečitjanju in odobrenju zapisnika je tov. predsednik prečital došle dopise.

Zanimiv je dopis Slomškove zveze, ki kliče vsa v UJU včlanjena društva k

skupnemu protestu radi kršenja stalnosti učiteljstva.

Zbrano učiteljstvo je že preje zavzelo svoje stališče napram premeščanju učiteljstva, obžaluje pa, da se je Slomškova zveza tako pozno, oziroma šele sedaj spomnila na protest.

Predavanje g. dr. Pivka je izostalo. G. predavatelj se je opravičil, da sedaj, ko kandidira, ne more nastopiti s predavanjem v učiteljskem društvu.

Nezaupnica. Prečital se je članek: »Demon naše narodne misli« in Izjavo, oboje iz peresa predsednika UJU Milutina Stankoviča izšla v »Narodni Prosveti«. Po ostri debati je bila enoglasno sprejeta nezaupnica Milutinu Štankoviču, ki slove:

»Okrajno učiteljsko društvo za mesto Ptuj in ptujski šolski okraj oboja članka glavnega urednika »Narodne Prosvete« Milutina Stankoviča; »Demon naše narodne misli« in »Anketa učiteljske zavesti«, ki sta izšla v »Narodni Prosveti« dne 16. septembra in 19. novembra 1924, ker sta čisto politične vsebine, ter mu zaradi tega izreka nezaupnico.«

Predlogi: Tov. Peček stavi te-le predloge:

Zahtevamo:

1. Izplačilo diferenc.
2. Ločitev prosvetne uprave od politične.

3. Stalnost mesta je nedotakljiva. Premestitev se izvrši samo na prošnjo ali po dokončani disciplinarni preiskavi. Ako je kdo eksponiran iz službenih ozirrov, naj se mu plačajo dnevnice.

4. Poročenim učiteljcem naj se izplačajo polne draginjske doklade.

Tov. nadzornik se zahvali tovarišu predsedniku za pozdravne besede. V lepih besedah očrta delo učiteljstva. Bodri ga k vztrajnemu delu. Ono v glavnem stvarja, da bo naša domovina lepa, močna, ugledna. Učiteljstvo naj vzgaja kremenite značaje, poštene može in dobre matere. Ni sicer lahko to delo, toda izvršeno, bo učiteljstvu bogato plačilo za ves trud.

Nato so se obravnavale še interne zadeve.

Prihodnje zborovanje bo januarja; dan pa določi odbor društva.

+ OBČNI ZBOR DRUŠTVA UCITELJIC V LJUBLJANI. Dne 29. decembra 1924 se je vršil občni zbor društva učiteljic v Ljubljani, katerega se je udeležilo precejšnje število, zlasti podeželskih zastopnic.

Zborovanje je otvorila s kratkim pozdravnim nagovorom predsednica Vita Zupančič, nakar je sledilo predavanje gđne. Štebijeve »O ovirah splošnega napredka«, ki je bilo prav zanimivo in je izzvalo živahno debato. Nato je podala tajniško poročilo tajnica Waschtetova. Od vsega delovanja v preteklem letu je najbolj pomemben socialni tečaj, k čemu ga je društvo priredilo med počitnicami v Ljubljani s prav lepim uspehom.

Ko so podale še ostale odbornice svoja letna poročila, se je izvolil novi odbor, ki se je konstituiral sledeče: predsednica Milka Umberger; podpred. Vita Zupančič; tajnica Milena Pehani; blagajničarka Marija Sodnik; poročevalka v časopise Angela Vode; odbornica Anka Levč.

Vabimo vse učiteljice, pa tudi vse druge, ki so glasom pravil lahko člani, k pristopu v društvo učiteljic.

V zadnjem času se je pojavilo mnenje, da to društvo zasleduje nekakšne separatistične tendence z ozirom na skupno stanovsko organizacijo, kar pa nikakor ne odgovarja resnici. Društvo ima namen, da zainteresira svoje članice za vsa ona vprašanja, ki so specialno za ženo eminentne važnosti, ki pa ne spadajo toliko v področje stanovske organizacije kot take.

Po vsem svetu so se že zdramile žene in pričele razmišljati z lastnimi možgani o svojih potrebah in stremljenjih, bodisi v splošnem, bodisi v posameznih stanih. In če imajo žene drugih stanov vzrok razmišljati o izrecno ženskih vprašanjih, ga imamo toliko več me učiteljice, kot do danes najbolj izobraženi del slovenskega ženstva.

Koliko pride upoštev važnih momentov, ki se tičejo v prvi vrsti učiteljic, na pr. vprašanje vzgoje ženske mladine, ženske gimnazije, skrb za nadaljno izobrazbo učiteljskega ženskega naraščaja, zlasti v oni smeri, ki jo do danes šola, žal, še zanemarija (gospodinjski, kuharski in šivalni tečaji, nega malih otrok, higijena, — sploh vse, kar rabi zlasti učiteljica pri svojem kulturno-socialnem delu med narodom).

Iz tega površnega obrisa našega delokroga pač lahko vsakdo razvidi, da naše društvo nikakor ne posega v delo organizacije ter da ne razkraja stanovske enotnosti, kakor to trdijo nekateri. Zato vabimo vse tovarišice, naj se pridružijo našemu delu, saj je v našo lastno dobrobit in napredek. Vzemimo si v tem oziru za zgled mariborske učiteljice, ki so veliko bolj zavedne in tudi delavne.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUTOMERSKI IN GORNJERADGONSKI OKRAJ je zborovalo dne 13. decembra 1924 v šoli v Ljutomeru. Od 64 članov je bilo 51 navzočih.

V **uvodnih pozdravnih besedah** se spominja tov. predsednik bivšega režima krivice in daje duška dejstvu, da je zmaga zopet pravična stvar ter poziva navzoče, naj bodejo najprej učitelji in potem — v kolikor dopuščata to služba — strankarji. Posebej pozdravlja predsednik novодошlega tovariša Franca Karbaša, ki je prevzel vodstvo ljutomerske šole. Pozdravlja ga istočasno kot novimenoovanega nadzornika ter mu želi v novem poslu obilo sreče in uspeha. Tovariš nadzornik se iskreno zahvali za prijazne besede ter poziva navzoče, da delajo složno in mu pomagajo z vestnim in točnim šolskim delom. S tem mu nudijo zamišljeno tovarištvo, ki ga opravičeno potem tudi od njega lahko pričakujejo. V tem smislu in v znamenju vestnega dela — v katerem edino je rešitev — pozdravlja tovariš nadzornik vse navzoče. Kot gost je bil navzoč tov. Kozar iz Tišine. K dostanemu izpitu se čestita tov. Herzog in Pertlu. V vzneshenih besedah se spominja tov. Mavrič pokojnega tov. Joška Rajha, s katerim je izgubilo učiteljstvo in šola enega izmed onih redkih kmetskih duš, ki so naklonjene prosveti in napredku.

Dopisi. Izmed dopisov je omeniti dopis Slomškove zveze z dne 5. decembra 1924, v katerem vabi naše društvo, da protestira proti okrnjenju učiteljske nepremestnosti. Imenovano povabilo je povzročilo samo pomilovanje. Čudno je namreč, da Slomškova zveza vidi krivico, ki se godi — brez ozira na mišljenje — vsemu učiteljstvu, šele komaj zdaj, medtem ko se je začela Koroščevega režima za naslodo in zadoščanjem v srcu veselila krivic, ki jih je trpelo učiteljstvo včlanjeno v UJU. Naša organizacija je protestirala in protestira proti tej nepravilnosti že od dneva, ko je padla prva žrtev. V tem smislu se odgovori tudi na dopis.

Predavanje. Tovariš Koprivc referira o temi »Delokrog šolovoditelja«. Za uvod je dal predavatelj globoko zajete misli in pojme o stremljenju novodobne pedagogike, navajajoč istočasno modernejše faktorje na tem polju, Biča dejstvo, da zavodi dajejo učiteljskemu za naše dneve premajhno in preplitvo izobrazbo. Svetuje zbog tega tovarišem novincem segati po samopomoči, kjer bi našel šolovoditelja, ki naj animira k temu, hvaležno polje. V svojem referatu je dal v naslednjem nekako strukturo učitelja in šolovoditelja, kateri obrisi in posnetki bi bili: voditelj bodi sam dobro vzgojen, živi življenje ljudstva in čuti z njim, zavedaj se v pravilni meri svojega stana, bodi vljuden, a vendar odločen ter pravičen in strpljiv. Tov. predsednik se zahvali predavatelju za trud in delo, ki ga je imel s svojim v teh sedanjih šolskih razmerah umestnim referatom.

Sklepi in stanovske zadeve. Na predlog tov. Ivanjšiča se enoglasno sklene, da se v bodoče članarina odtegne potom šolskega vodstva v dveh obrokih, in sicer 1. januarja in 1. julija vsakega leta. — Delitev članstva je še vedno nejasna, zato naj v to izvoljen odbor prizadetih predloži pri prihodnjem zborovanju končno in stvarno odločitev. — Predsednik apelira na agitacijo »Zvončka«. — Sprejet je bil soglasno predlog tov. Mavriča, da prinese ena prihodnjih števil »Učit. Tovariša« indeks tekom leta priobčenih važnejših pravnih članov in nasvetov. Predlog se pošlje Poverjenstvu UJU Ljubljana. — Čas in kraj prihodnjega zborovanja se še določi naknadno in objavi v »Tovarišu«.

+ ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 10. t. m. v Rogaški Slatini. Od 66 članov navzočih 51.

Ker je društveni predsednik tov. Šumer vsled imenovanja srezkim šolskim referentom odložil predsedništvo, je vodil zborovanje podpredsednik tov. Glinšek.

Obravnavanje dopisa »Slomškove zveze« na zborovanjih učiteljskih društev se ne smatra umestno, ker ni došel

preko poverjenstva, ki ima izključno pravico dajati okrajnim učiteljskim društvom predloge v pretres. To pa radi enotnega in discipliniranega postopanja vseh društev v važnem vprašanju učiteljske stalnosti. Sicer pa je za nas važnejše in resnejše poročilo pov. UJU, kakor dopis organizacije, ki ni doslej nikdar kazala pravega smisla za naše zahteve.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri.

O obnovi P. F. S. je poročal tovariš Predan ter se pri tem dotaknil kongresa P. F. S. v Skoplju in omenil ugodnosti, katere nudi P. F. S. svojemu članstvu. Obnova P. F. S. se je prepustila njenim članom.

V referatu »Iz šolske prakse« je srezki šolski referent tov. Šumer podal svoje misli o najaktualnejših vprašanih sodobnega osnovnega šolstva. Iz podavanja se izkristalizirajo sledeči temeljni stavki: Na polju izobrazbe so uspehi naše osnovne šole bili že doslej zadovoljivi. Vsa ta izobrazba naj bode vedno v službi prave državljske vzgoje.

Članarina bode znašala v letu 1925. Din 130.

Pri slučajnostih sprejeti predlogi:

1. Ponovno in z vso odločnostjo zahtevamo ločitev šolske uprave od politične.

2. Učna uprava se naproša, da priredi v svrhu nadaljne izobrazbe učiteljstva pedagoške, obrtne in kmetijske tečaje.

3. Že davno v izplačilo zapadle razlike naj se državnim nameščencem takoj nakažejo.

+ OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUBLJANSKO OKOLICO je zborovalo dne 17. januarja t. l. na šoli na Ledini. Navzočih je bilo okrog 140 članov. Predsednik pozdravi iskreno vse navzoče učiteljstvo, posebej še oba okrajna šolska nadzornika tov. Kosca in Škulja.

O »Šolskem vrtnarstvu, ureditvi šolskih vrtov in njih obdelovanju« je poročal vrlo zanimivo tov. nadzornik Škulj. Za svoja res praktična in koristna navodila je žel navdušeno odobranje vsega učiteljstva. Na njegov predlog se bode vršil dvodnevni praktični vrtnarski tečaj na osnovni šoli v Založju za učiteljstvo ljubljanske okolice. Ker tov. Mihler in Vuk iz Vrhnike ne moreta prevzeti vsled preoblega dela svojih odborniških mest, se vrši za ta dva odbornika nadomestna volitev. Izvolita se z vzklikom tovariša Sedlakova iz Most ter tov. Koch iz Zgornje Šiške, ki je obenem tudi tajnik društva.

Sprejeti so bili sledeči predlogi:

1. Načrt za kmetijsko - prirodoznanški pouk naj se popravi in izpopolni.

2. Članarino pobere na vsaki šoli vsaki mesec član učiteljstva, ki si ga zbere učiteljstvo, tako, da je članarina za celo leto že poravnana 1. novembra.

3. Sklene se ustanoviti pevski zbor učiteljstva ljubljanske okolice; za pevovaljso se izvoli tov. Arnošt Adamič iz Tomišlja.

4. Lajiki nimajo nobene ingerence pri nastavitvi učiteljstva; edino le službena doba, kvalifikacija in naše udružene naj bodo v tej zadevi merodajni.

5. UJU naj izposluje, da se krajnim šolskim svetom enkrat za vselej vzame pravica, da bi isti razpolagali s šolskimi prostori samovoljno ter ovrli učiteljstvo pri prosvetnem delovanju v šoli, n. pr. pri postavitvi šolskih odrov itd.

Precejšnja debata se je vnela glede disciplinarnih zadev učiteljstva. Gospo. da nadzornika podasta v tej zadevi svoje mnenje, s katerim se učiteljstvo popolnoma strinja. Opozarjata posebej na § 104. šolskega zakona, ki štiti učiteljstvo.

Tov. Trošt iz D. M. v Polju poroča kot pregledovalec računov, da so isti popolnoma v redu, na kar da staremu odboru absolutorij.

Koncem zborovanja vzpodbujata gg. nadzornika učiteljstvo k vztrajnemu delu v šoli in izven šole, ker bode koristilo na ta način najlepše lepi jugoslovanski domovini in vrlenu jugoslovanskemu narodu — nakar zaključil tov. predsednik lepo uspelo zborovanje.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRADEC je imelo letni občni zbor dne 8. januarja 1925 v osnovni šoli v Slovenjgradu.

Predsednik pozdravi navzoče članstvo, posebno pa še novo pristopivšo tov. Berglezovo iz Šmiklavža, nakar preide k dnevnemu redu.

1. **Poročilo** predsednika iz seje širjega sosveta z dne 5. januarja t. l. v

Ljubljani, je članstvo z interesom poslušalo. Učiteljstvo se je strinjalo s tem, da se strnejo naše vrste v močno organizacijo, vendar na podlagi takšne ideologije, ki tolerira vsak svetovni nazor ter da ima čiste roke napram vsakemu vladnemu režimu. Usode režimov se menjajo, a ideje so večne. Živa debata se je vnela tudi o dravograjskih resolucijah.

2. **Resolucija.** Tov. Vrečko opominja na zadevo upokojencev. Učiteljstvo se čudi, da morajo biti upokojenci v nekakem boju z državno upravo in da se morajo boriti za tisto, kar jim po človečanskih in socialnih postavah pristojno. Ob tej priliki je bila sprejeta sledeča resolucija: Učiteljstvo slovenjgraškega okraja zbrano na občnem zboru dne 8. januarja 1925, zahteva, da Pov. UJU Ljubljana in glavni odbor UJU v Beogradu z vso odločnostjo izposlujeta starejšim upokojencem:

a) spremenitev kronskih službenih prejemkov v dinarske;

b) da se v pokoj stopajočemu učiteljstvu izplačajo službeni prejemki brez prekinitve.

3. **Predavanje.** Bogdan Jurančič: »Vzgoja rešiteljica problema svetovnega miru«. Predavatelj dokazuje uvodoma kako je narode prevelika zaljubljenost v svoje lastne interese pognala v štiri leta trajajoče klanje. Pa tudi v današnjem javnem življenju ni opaziti, da bi človeštvo opustilo ponižujoča sredstva sprave z orožjem. Rešitev tega težkega problema vidi le edino v pravi internacionalni in pacifistični vzgoji.

4. **Volitve.** Posamezni funkcionarji so podali svoja poročila. Članstvo jim je s hvaležnostjo izreklo absolutorij. Izvoljeni so bili v novi odbor: predsednik Purkhart, podpredsednik Kaffou; tajnik Jurančič; blagajnik Kaučič; odbornika Vrečko in Šerbec.

Prihodnje zborovanje se vrši dne 5. marca v Slovenjgradu.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljstvu in šolam, posebno pa šolarikom, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potom Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Františkanska ulica, št. 6.

Ocene.

—k »Ženski svet«. Prva številka III. letnika prinaša sledečo vsebino: Obrazi in duše XIX. Josipina Turnograjska (Dr. I. Lah), Vihar, pesem (A. Č.), Ubožica (France Bevk), Črne rože (Gustav Strniša), Modrost (J. Ribičič), Srce mi dršče (Iva Rod), »Veronika Deseniška« (I. Klemenčičeva), Kako si urejamo vr (Vida), Ženska ljubezen, zakon (Dr. Fr. Debevec). Izvestja: Naše delo. Po ženskem svetu, Higijena, Kuhinja, Gospodinjstvo. Iz naše skrinje. Književna poročila. List obsega letos 32 strani, tudi priloga je znatno večja kot lani ter prinaša mične vzorce za vezenje ter več monogramov za belo perilo — Na prošnjo uprave za naslove prijateljic in znank, ki žele list na ogled, so se cenj. naročnice odzvale v tako velikem številu, da zaenkrat uprava ne more vsem ustreči. Vse one, ki dobe list na ogled, prosi uprava, da se čimprej javijo kot stalne naročnice, da naroči pravočasno zadostno število iztisov, da ne bodo trpele prevelike zamude v dopisiljavti, katero ima žalibog že itak vsled prevoznih težkoč. One pa, ki list odklonijo, naj ga blagovole tekom osem dni po prejemu nepoškodovanega vrtni. Le na ta način, da gredo cenj. odjemalke upravi na roko, ii bo mogoče izdajati list za tako nizko naročnino. Večina naročnic to razume in vzorno podpira upravo v tem stremljenju, tako da z zaupanjem gleda v bodočnost lista, ki se ga skuša

z vsako številko izpopolnjevati. List izdaja Žensko dobrodelno združenje v Trstu. Izhaja enkrat na mesec ter stane za Jugoslavijo z vsemi prilogami, z modno prilogo in s krojnimi polami vred letno 64 din., polletno 32 Din., četrtletno 16 Din. Naroča se pri M. Prunkovi, Ljubljana, Karlovska cesta 20. Februararska številka bo imela modno prilogo in krojno polo.

—k Tadeusz Zielinski: »Antični in moderni svet«. Poslovenil dr. Jože Glonar. Splošna knjižnica — znanstvena zbirka, zvezek VII. V Ljubljani 1925. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 101 stran velikega 8°. Cena broš Din 36, vez. Din 45.

Knjiga obsega osem predavanj, ki jih je imel znameniti poljski učenjak svoje dni pred abiturijenti srednjih šol v Petrogradu in obravnava razmerje antičnega, pred vsem grškega duševnega sveta do problemov, ki se pojavljajo v moderni človeški družbi. Za slovenski knjižni trg je popolna novost, ker je prva slovenska knjiga, ki s širokega stališča odpira kulturno-zgodovinske perspektive in obravnava kulturno-zgodovinske probleme; zato bo dobrodošel brevir vsakemu mislečemu in razmišljajočemu Slovincu. Posebno aktualnost ji daje stališče glede nalog in oblike srednjih šol, zato bodo po njej radi segli vsi, ki se zanimajo za problem srednješolske reforme pri nas in io bodo z zanimanjem in užitkom čitali, pa naj so že prijatelji ali nasprotniki tega ali onega srednješolskega tipa. H knjigi se še povrnemo.

—k Stihoslovje. Izšlo je v založništvu Goričar & Leskošek v Celju prvi del Stihoslovja, ki ga je spisal prof. dr. Nikolaj Omerza. Tokrat leta sledi prvemu delu še drugi del. Prvi del obsega osnovne zakone antičnega, romanskega in našega stihoslovja in ima namen poglobiti razumevanje oblikovne lepote v pesništvu. To delo, ki je prvo te vrste v slovenskem jeziku, bo dobro došlo učitelju, učencu in vsakomur, ki se zanima za pesništvo. — Obenem se opozarjajo bralci na zanimivo novelo dr. Ivo Šorlija »Golobovi«, ki je izšla pred božičnimi prazniki v istem založništvu.

Pedagoške in šolske drobtine.

× Dve novi šoli za kmetska dekleta. Ministrstvo prosvete je otvorilo šolo za kmetska dekleta v Ilijašu pri Sarajevu in v Sokolcu.

× Premestitev moškega učiteljskega iz Dervente v Banjaluko. Prosvetni minister je odredil, da se s prihodnjim šolskim letom premesti učiteljske iz Dervente v Banjaluko, in sicer vsako leto po en letnik.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Imenovanj do 15. službenega leta v ljubljanski oblasti nismo mogli priobčiti v današnji številki, ker jih še nismo prejeli od prosvetnega oddelka velikega župana v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

NA OBROKE

Manufakturo in konfekcijo etc. oblike po meri za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice dobite proti ugodnemu odplačevanju na obroke le pri trvdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z o. z.

MARIBOR, Tattenbachova ul. 2
Pisarna: Gregoričeva ul. 1.

Zahtevajte vzorce!

Le pod jasnim nebom uspevajo cvetlice in le pod jasnim celom uspeva cvet naroda: mladina. Jasno pa se bodo zasvetile oči Tvojih učencev in učenk tedaj, ako jim oskrbiš:

* ZVEZDICE *

skrbno redigirano zbirko najljubkejših mladinskih pesmic z resnicami - vodnicami in ugankami, vse v lepi pesniški obliki.

* ZVEZDICE *

je naročiti pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Trdinova ulica 8. Cena krasno opremljeni knjižici je samo 7 (sedem) Din.

Vrh tega dobi učiteljstvo na vsakih 5 izv. šest izv. v nagrado. Gratis - izvodi so popolna last učitelja - razpečevalca (-ke) in pripada izkupiček zanje njemu (nji).

Iz tega površnega obrisa našega delokroga pač lahko vsakdo razvidi, da naše društvo nikakor ne posega v delo organizacije ter da ne razkraja stanovske enotnosti, kakor to trdijo nekateri. Zato vabimo vse tovarišice, naj se pridružijo našemu delu, saj je v našo lastno dobrobit in napredek. Vzemimo si v tem oziru za zgled mariborske učiteljice, ki so veliko bolj zavedne in tudi delavne.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUTOMERSKI IN GORNJERADGONSKI OKRAJ je zborovalo dne 13. decembra 1924 v šoli v Ljutomeru. Od 64 članov je bilo 51 navzočih.

V **uvodnih pozdravnih besedah** se spominja tov. predsednik bivšega režima krivice in daje duška dejstvu, da je zmaga zopet pravična stvar ter poziva navzoče, naj bodejo najprej učitelji in potem — v kolikor dopuščata to služba — strankarji. Posebej pozdravlja predsednik novодошlega tovariša Franca Karbaša, ki je prevzel vodstvo ljutomerske šole. Pozdravlja ga istočasno kot novimenoovanega nadzornika ter mu želi v novem poslu obilo sreče in uspeha. Tovariš nadzornik se iskreno zahvali za prijazne besede ter poziva navzoče, da delajo složno in mu pomagajo z vestnim in točnim šolskim delom. S tem mu nudijo zamišljeno tovarištvo, ki ga opravičeno potem tudi od njega lahko pričakujejo. V tem smislu in v znamenju vestnega dela — v katerem edino je rešitev — pozdravlja tovariš nadzornik vse navzoče. Kot gost je bil navzoč tov. Kozar iz Tišine. K dostanemu izpitu se čestita tov. Herzog in Pertlu. V vzneshenih besedah se spominja tov. Mavrič pokojnega tov. Joška Rajha, s katerim je izgubilo učiteljstvo in šola enega izmed onih redkih kmetskih duš, ki so naklonjene prosveti in napredku.

Dopisi. Izmed dopisov je omeniti dopis Slomškove zveze z dne 5. decembra 1924, v katerem vabi naše društvo, da protestira proti okrnjenju učiteljske nepremestnosti. Imenovano povabilo je povzročilo samo pomilovanje. Čudno je namreč, da Slomškova zveza vidi krivico, ki se godi — brez ozira na mišljenje — vsemu učiteljstvu, šele komaj zdaj, medtem ko se je začela Koroščevega režima za naslodo in zadoščanjem v srcu veselila krivic, ki jih je trpelo učiteljstvo včlanjeno v UJU. Naša organizacija je protestirala in protestira proti tej nepravilnosti že od dneva, ko je padla prva žrtev. V tem smislu se odgovori tudi na dopis.

Predavanje. Tovariš Koprivc referira o temi »Delokrog šolovoditelja«. Za uvod je dal predavatelj globoko zajete misli in pojme o stremljenju novodobne pedagogike, navajajoč istočasno modernejše faktorje na tem polju, Biča dejstvo, da zavodi dajejo učiteljskemu za naše dneve premajhno in preplitvo izobrazbo. Svetuje zbog tega tovarišem novincem segati po samopomoči, kjer bi našel šolovoditelj, ki naj animira k temu, hvaležno polje. V svojem referatu je dal v naslednjem nekako strukturo učitelja in šolovoditelja, kateri obrisi in posnetki bi bili: voditelj bodi sam dobro vzgojen, živi življenje ljudstva in čuti z njim, zavedaj se v pravilni meri svojega stanu, bodi vljuden, a vendar odločen ter pravičen in strpljiv. Tov. predsednik se zahvali predavatelju za trud in delo, ki ga je imel s svojim v teh sedanjih šolskih razmerah umestnim referatom.

Sklepi in stanovske zadeve. Na predlog tov. Ivanjšiča se enoglasno sklene, da se v bodoče članarina odtegne potom šolskega vodstva v dveh obrokih, in sicer 1. januarja in 1. julija vsakega leta. — Delitev članstva je še vedno nejasna, zato naj v to izvoljen odbor prizadetih predloži pri prihodnjem zborovanju končno in stvarno odločitev. — Predsednik apelira na agitacijo »Zvončka«. — Sprejet je bil soglasno predlog tov. Mavriča, da prinese ena prihodnjih števil »Učit. Tovariša« indeks tekoma leta priobčenih važnejših pravnih članov in nasvetov. Predlog se pošlje Poverjenstvu UJU Ljubljana. — Čas in kraj prihodnjega zborovanja se še določi naknadno in objavi v »Tovarišu«.

+ ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 10. t. m. v Rogaški Slatini. Od 66 članov navzočih 51.

Ker je društveni predsednik tov. Šumer vsled imenovanja srezkim šolskim referentom odložil predsedništvo, je vodil zborovanje podpredsednik tov. Glinšek.

Obravnavanje dopisa »Slomškove zveze« na zborovanjih učiteljskih društev se ne smatra umestno, ker ni došel

preko poverjenstva, ki ima izključno pravico dajati okrajnim učiteljskim društvom predloge v pretres. To pa radi enotnega in discipliniranega postopanja vseh društev v važnem vprašanju učiteljske stalnosti. Sicer pa je za nas važnejše in resnejše poročilo pov. UJU, kakor dopis organizacije, ki ni doslej nikdar kazala pravega smisla za naše zahteve.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri.

O obnovi P. F. S. je poročal tovariš Predan ter se pri tem dotaknil kongresa P. F. S. v Skoplju in omenil ugodnosti, katere nudi P. F. S. svojemu članstvu. Obnova P. F. S. se je prepustila njenim članom.

V referatu »Iz šolske prakse« je srezki šolski referent tov. Šumer podal svoje misli o najaktualnejših vprašanih sodobnega osnovnega šolstva. Iz podavanja se izkristalizirajo sledeči temeljni stavki: Na polju izobrazbe so uspehi naše osnovne šole bili že doslej zadovoljivi. Vsa ta izobrazba naj bode vedno v službi prave državljske vzgoje.

Članarina bode znašala v letu 1925. Din 130.

Pri slučajnostih sprejeti predlogi:

1. Ponovno in z vso odločnostjo zahtevamo ločitev šolske uprave od politične.

2. Učna uprava se naproša, da priredi v svrhu nadaljne izobrazbe učiteljstva pedagoške, obrtne in kmetijske tečaje.

3. Že davno v izplačilo zapadle razlike naj se državnim nameščencem takoj nakažejo.

+ OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUBLJANSKO OKOLICO je zborovalo dne 17. januarja t. l. na šoli na Ledini. Navzočih je bilo okrog 140 članov. Predsednik pozdravi iskreno vse navzoče učiteljstvo, posebej še oba okrajna šolska nadzornika tov. Kosca in Škulja.

O »Šolskem vrtnarstvu, ureditvi šolskih vrtov in njih obdelovanju« je poročal vrlo zanimivo tov. nadzornik Škulj. Za svoja res praktična in koristna navodila je žel navdušeno odobranje vsega učiteljstva. Na njegov predlog se bode vršil dvodnevni praktični vrtnarski tečaj na osnovni šoli v Zalogu za učiteljstvo ljubljanske okolice. Ker tov. Mihler in Vuk iz Vrhnike ne moreta prevzeti vsled preoblega dela svojih odborniških mest, se vrši za ta dva odbornika nadomestna volitev. Izvolita se z vzklikom tovariša Sedlakova iz Most ter tov. Koch iz Zgornje Šiške, ki je obenem tudi tajnik društva.

Sprejeti so bili sledeči predlogi:

1. Načrt za kmetijsko - prirodoznanški pouk naj se popravi in izpopolni.

2. Članarino pobere na vsaki šoli vsaki mesec član učiteljstva, ki si ga zbere učiteljstvo, tako, da je članarina za celo leto že poravnana 1. novembra.

3. Sklene se ustanoviti pevski zbor učiteljstva ljubljanske okolice; za pevovaljstvo se izvoli tov. Arnošt Adamič iz Tomišlja.

4. Lajiki nimajo nobene ingerence pri nastavitvi učiteljstva; edino le službena doba, kvalifikacija in naše udružene naj bodo v tej zadevi merodajni.

5. UJU naj izposluje, da se krajnim šolskim svetom enkrat za vselej vzame pravica, da bi isti razpolagali s šolskimi prostori samovoljno ter ovrli učiteljstvo pri prosvetnem delovanju v šoli, n. pr. pri postavitvi šolskih odrov itd.

Precejšnja debata se je vnela glede disciplinarnih zadev učiteljstva. Gospo. da nadzornika podasta v tej zadevi svoje mnenje, s katerim se učiteljstvo popolnoma strinja. Opozarjata posebej na § 104. šolskega zakona, ki štiti učiteljstvo.

Tov. Trošt iz D. M. v Polju poroča kot pregledovalec računov, da so isti popolnoma v redu, na kar da staremu odboru absolutorij.

Koncem zborovanja vzpodbujata gg. nadzornika učiteljstvo k vztrajnemu delu v šoli in izven šole, ker bode koristilo na ta način najlepše lepi jugoslovanski domovini in vrlenu jugoslovanskemu narodu — nakar zaključí tov. predsednik lepo uspelo zborovanje.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRADEC je imelo letni občni zbor dne 8. januarja 1925 v osnovni šoli v Slovenjgradu.

Predsednik pozdravi navzoče članstvo, posebno pa še novo pristopivšo tov. Berglezovo iz Šmiklavža, nakar preide k dnevnemu redu.

1. **Poročilo** predsednika iz seje širjega sosveta z dne 5. januarja t. l. v

Ljubljani, je članstvo z interesom poslušalo. Učiteljstvo se je strinjalo s tem, da se strnejo naše vrste v močno organizacijo, vendar na podlagi takšne ideologije, ki tolerira vsak svetovni nazor ter da ima čiste roke napram vsakemu vladnemu režimu. Usode režimov se menjajo, a ideje so večne. Živa debata se je vnela tudi o dravograjskih resolucijah.

2. **Resolucija.** Tov. Vrečko opominja na zadevo upokojencev. Učiteljstvo se čudi, da morajo biti upokojenci v nekakem boju z državno upravo in da se morajo boriti za tisto, kar jim po človečanskih in socialnih postavah pristojno. Ob tej priliki je bila sprejeta sledeča resolucija: Učiteljstvo slovenjgraškega okraja zbrano na občnem zboru dne 8. januarja 1925, zahteva, da Pov. UJU Ljubljana in glavni odbor UJU v Beogradu z vso odločnostjo izposlujeta starejšim upokojencem:

a) spremenitev kronskih službenih prejemkov v dinarske;

b) da se v pokoj stopajočemu učiteljstvu izplačajo službeni prejemki brez prekinitve.

3. **Predavanje.** Bogdan Jurančič: »Vzgoja rešiteljica problema svetovnega miru«. Predavatelj dokazuje uvodoma kako je narode prevelika zaljubljenost v svoje lastne interese pognala v štiri leta trajajoče klanje. Pa tudi v današnjem javnem življenju ni opaziti, da bi človeštvo opustilo ponižujoča sredstva sprave z orožjem. Rešitev tega težkega problema vidi le edino v pravi internacionalni in pacifistični vzgoji.

4. **Volitve.** Posamezni funkcionarji so podali svoja poročila. Članstvo jim je s hvaležnostjo izreklo absolutorij. Izvoljeni so bili v novi odbor: predsednik Purkhart, podpredsednik Kaffou; tajnik Jurančič; blagajnik Kaučič; odbornika Vrečko in Šerbec.

Prihodnje zborovanje se vrši dne 5. marca v Slovenjgradu.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljstvu in šolam, posebno pa šolarikom, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potom Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Františkanska ulica, št. 6.

Ocene.

—k »Ženski svet«. Prva številka III. letnika prinaša sledečo vsebino: Obrazi in duše XIX. Josipina Turnograjska (Dr. I. Lah), Vihar, pesem (A. Č.), Ubožica (France Bevk), Črne rože (Gustav Strniša), Modrost (J. Ribičič), Srce mi dršče (Iva Rod), »Veronika Deseniška« (I. Klemenčičeva), Kako si urejamo vr (Vida), Ženska ljubezen, zakon (Dr. Fr. Debevec). Izvestja: Naše delo. Po ženskem svetu, Higijena, Kuhinja, Gospodinjstvo. Iz naše skrinje. Književna poročila. List obsega letos 32 strani, tudi priloga je znatno večja kot lani ter prinaša mične vzorce za vezenje ter več monogramov za belo perilo — Na prošnjo uprave za naslove prijateljic in znank, ki žele list na ogled, so se cenj. naročnice odzvale v tako velikem številu, da zaenkrat uprava ne more vsem ustreči. Vse one, ki dobe list na ogled, prosi uprava, da se čimprej javijo kot stalne naročnice, da naroči pravočasno zadostno število iztisov, da ne bodo trpele prevelike zamude v dopisiljavti, katero ima žalibog že itak vsled prevoznih težkoč. One pa, ki list odklonijo, naj ga blagovole tekoma osem dni po prejemu nepoškodovanega vrniti. Le na ta način, da gredo cenj. odjemalke upravi na roko, ii bo mogoče izdajati list za tako nizko naročnino. Večina naročnic to razume in vzorno podpira upravo v tem stremljenju, tako da z zaupanjem gleda v bodočnost lista, ki se ga skuša

z vsako številko izpopolnjevati. List izdaja Žensko dobrodelno združenje v Trstu. Izhaja enkrat na mesec ter stane za Jugoslavijo z vsemi prilogami, z modno prilogo in s krojnimi polami vred letno 64 din., polletno 32 Din., četrtletno 16 Din. Naroča se pri M. Prunkovi, Ljubljana, Karlovska cesta 20. Februararska številka bo imela modno prilogo in krojno polo.

—k Tadeusz Zielinski: »Antični in moderni svet«. Poslovenil dr. Jože Glonar. Splošna knjižnica — znanstvena zbirka, zvezek VII. V Ljubljani 1925. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 101 stran velikega 8°. Cena broš Din 36, vez, Din 45.

Knjiga obsega osem predavanj, ki jih je imel znameniti poljski učenjak svoje dni pred abiturijenti srednjih šol v Petrogradu in obravnava razmerje antičnega, pred vsem grškega duševnega sveta do problemov, ki se pojavljajo v moderni človeški družbi. Za slovenski knjižni trg je popolna novost, ker je prva slovenska knjiga, ki s širokega stališča odpira kulturno-zgodovinske perspektive in obravnava kulturno-zgodovinske probleme; zato bo dobrodošel brevir vsakemu mislečemu in razmišljajočemu Slovincu. Posebno aktualnost ji daje stališče glede nalog in oblike srednjih šol, zato bodo po njej radi segli vsi, ki se zanimajo za problem srednješolske reforme pri nas in io bodo z zanimanjem in užitkom čitali, pa naj so že prijatelji ali nasprotniki tega ali onega srednješolskega tipa. H knjigi se še povrnemo.

—k Stihoslovje. Izšlo je v založništvu Goričar & Leskošek v Celju prvi del Stihoslovja, ki ga je spisal prof. dr. Nikolaj Omerza. Nekolaj leta sledi prvemu delu še drugi del. Prvi del obsega osnovne zakone antičnega, romanskega in našega stihoslovja in ima namen poglobiti razumevanje oblikovne lepote v pesništvu. To delo, ki je prvo te vrste v slovenskem jeziku, bo dobro došlo učitelju, učencu in vsakomur, ki se zanima za pesništvo. — Obenem se opozarjajo bralci na zanimivo novelo dr. Ivo Šorlija »Golobovi«, ki je izšla pred božičnimi prazniki v istem založništvu.

Pedagoške in šolske drobtine.

× Dve novi šoli za kmetska dekleta. Ministrstvo prosvete je otvorilo šolo za kmetska dekleta v Ilijašu pri Sarajevu in v Sokolcu.

× Premestitev moškega učiteljskega iz Dervente v Banjaluko. Prosvetni minister je odredil, da se s prihodnjim šolskim letom premesti učiteljske iz Dervente v Banjaluko, in sicer vsako leto po en letnik.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Imenovanj do 15. službenega leta v ljubljanski oblasti nismo mogli priobčiti v današnji številki, ker jih še nismo prejeli od prosvetnega oddelka velikega župana v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

NA OBROKE

Manufakturo in konfekcijo etc. oblike po meri za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice dobite proti ugodnemu odplačevanju na obroke le pri tvrdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z o. z.

MARIBOR, Tattenbachova ul. 2
Pisarna: Gregoričeva ul. 1.

Zahtevajte vzorce!

Le pod jasnim nebom uspevajo cvetlice in le pod jasnim celom uspeva cvet naroda: mladina. Jasno pa se bodo zasvetile oči Tvojih učencev in učenk tedaj, ako jim oskrbiš:

* ZVEZDICE *

skrbno redigirano zbirko najljubkejših mladinskih pesmic z resnicami - vodnicami in ugankami, vse v lepi pesniški obliki.

* ZVEZDICE *

je naročiti pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Trdinova ulica 8. Cena krasno opremljeni knjižici je samo 7 (sedem) Din.

Vrh tega dobi učiteljstvo na vsakih 5 izv. šest izv. v nagrado. Gratis - izvodi so popolna last učitelja - razpečevalca (-ke) in pripada izkupiček zanje njemu (nji).

Iz tega površnega obrisa našega delokroga pač lahko vsakdo razvidi, da naše društvo nikakor ne posega v delo organizacije ter da ne razkraja stanovske enotnosti, kakor to trdijo nekateri. Zato vabimo vse tovarišice, naj se pridružijo našemu delu, saj je v našo lastno dobrobit in napredek. Vzemimo si v tem oziru za zgled mariborske učiteljice, ki so veliko bolj zavedne in tudi delavne.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUTOMERSKI IN GORNJERADGONSKI OKRAJ je zborovalo dne 13. decembra 1924 v šoli v Ljutomeru. Od 64 članov je bilo 51 navzočih.

V **uvodnih pozdravnih besedah** se spominja tov. predsednik bivšega režima krivice in daje duška dejstvu, da je zmaga zopet pravična stvar ter poziva navzoče, naj bodejo najprej učitelji in potem — v kolikor dopuščata to služba — strankarji. Posebej pozdravlja predsednik novodošlega tovariša Franca Karbaša, ki je prevzel vodstvo ljutomerske šole. Pozdravlja ga istočasno kot novimenuovanega nadzornika ter mu želi v novem poslu obilo sreče in uspeha. Tovariš nadzornik se iskreno zahvali za prijazne besede ter poziva navzoče, da delajo složno in mu pomagajo z vestnim in točnim šolskim delom. S tem mu nudijo zamišljeno tovarištvo, ki ga opravičeno potem tudi od njega lahko pričakujejo. V tem smislu in v znamenju vestnega dela — v katerem edino je rešitev — pozdravlja tovariš nadzornik vse navzoče. Kot gost je bil navzoč tov. Kozar iz Tišine. K dostanemu izpitu se čestita tov. Herzog in Pertlu. V vznemljenih besedah se spominja tov. Mavrič pokojnega tov. Joška Rajha, s katerim je izgubilo učiteljstvo in šola enega izmed onih redkih kmetskih duš, ki so naklonjene prosveti in napredku.

Dopisi. Izmed dopisov je omeniti dopis Slomškove zveze z dne 5. decembra 1924, v katerem vabi naše društvo, da protestira proti okrnjenju učiteljske nepremestnosti. Imenovano povabilo je povzročilo samo pomilovanje. Čudno je namreč, da Slomškova zveza vidi krivico, ki se godi — brez ozira na mišljenje — vsemu učiteljstvu, šele komaj zdaj, medtem ko se je začela Koroščevega režima za naslodo in zadoščanjem v srcu veselila krivic, ki jih je trpelo učiteljstvo včlanjeno v UJU. Naša organizacija je protestirala in protestira proti tej nepravilnosti že od dneva, ko je padla prva žrtev. V tem smislu se odgovori tudi na dopis.

Predavanje. Tovariš Koprivc referira o temi »Delokrog šolovoditelja«. Za uvod je dal predavatelj globoko zajete misli in pojme o stremljenju novodobne pedagogike, navajajoč istočasno modernejše faktorje na tem polju, Biča dejstvo, da zavodi dajejo učiteljsčniku za naše dneve premajhno in preplitvo izobrazbo. Svetuje zbog tega tovarišem novincem segati po samopomoči, kjer bi našel šolovoditelja, ki naj animira k temu, hvaležno polje. V svojem referatu je dal v naslednjem nekako strukturo učitelja in šolovoditelja, kateri obrisi in posnetki bi bili: voditelj bodi sam dobro vzgojen, živi življenje ljudstva in čuti z njim, zavedaj se v pravilni meri svojega stana, bodi vljuden, a vendar odločen ter pravičen in strpljiv. Tov. predsednik se zahvali predavatelju za trud in delo, ki ga je imel s svojim v teh sedanjih šolskih razmerah umestnim referatom.

Sklepi in stanovske zadeve. Na predlog tov. Ivanjšiča se enoglasno sklene, da se v bodoče članarina odtegne potom šolskega vodstva v dveh obrokih, in sicer 1. januarja in 1. julija vsakega leta. — Delitev članstva je še vedno nejasna, zato naj v to izvoljen odbor prizadetih predloži pri prihodnjem zborovanju končno in stvarno odločitev. — Predsednik apelira na agitacijo »Zvončka«. — Sprejet je bil soglasno predlog tov. Mavriča, da prinese ena prihodnjih števil »Učit. Tovariša« indeks tekoma leta priobčenih važnejših pravnih članov in nasvetov. Predlog se pošlje Poverjenstvu UJU Ljubljana. — Čas in kraj prihodnjega zborovanja se še določi naknadno in objavi v »Tovarišu«.

+ ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 10. t. m. v Rogaški Slatini. Od 66 članov navzočih 51.

Ker je društveni predsednik tov. Šumer vsled imenovanja srezkim šolskim referentom odložil predsedništvo, je vodil zborovanje podpredsednik tov. Glinšek.

Obravnavanje dopisa »Slomškove zveze« na zborovanjih učiteljskih društev se ne smatra umestno, ker ni došel

preko poverjenstva, ki ima izključno pravico dajati okrajnim učiteljskim društvom predloge v pretres. To pa radi enotnega in discipliniranega postopanja vseh društev v važnem vprašanju učiteljske stalnosti. Sicer pa je za nas važnejše in resnejše poročilo pov. UJU, kakor dopis organizacije, ki ni doslej nikdar kazala pravega smisla za naše zahteve.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri.

O obnovi P. F. S. je poročal tovariš Predan ter se pri tem dotaknil kongresa P. F. S. v Skoplju in omenil ugodnosti, katere nudi P. F. S. svojemu članstvu. Obnova P. F. S. se je prepustila njenim članom.

V referatu »Iz šolske prakse« je srezki šolski referent tov. Šumer podal svoje misli o najaktualnejših vprašanih sodobnega osnovnega šolstva. Iz podavanja se izkristalizirajo sledeči temeljni stavki: Na polju izobrazbe so uspehi naše osnovne šole bili že doslej zadovoljivi. Vsa ta izobrazba naj bode vedno v službi prave državljske vzgoje.

Članarina bode znašala v letu 1925. Din 130.

Pri slučajnostih sprejeti predlogi:

1. Ponovno in z vso odločnostjo zahtevamo ločitev šolske uprave od politične.

2. Učna uprava se naproša, da priredi v svrhu nadaljne izobrazbe učiteljstva pedagoške, obrtne in kmetijske tečaje.

3. Že davno v izplačilo zapadle razlike naj se državnim nameščencem takoj nakažejo.

+ OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUBLJANSKO OKOLICO je zborovalo dne 17. januarja t. l. na šoli na Ledini. Navzočih je bilo okrog 140 članov. Predsednik pozdravi iskreno vse navzoče učiteljstvo, posebej še oba okrajna šolska nadzornika tov. Kosca in Škulja.

O »Šolskem vrtnarstvu, ureditvi šolskih vrtov in njih obdelovanju« je poročal vrlo zanimivo tov. nadzornik Škulj. Za svoja res praktična in koristna navodila je žel navdušeno odobravanje vsega učiteljstva. Na njegov predlog se bode vršil dvodnevni praktični vrtnarski tečaj na osnovni šoli v Zalogu za učiteljstvo ljubljanske okolice. Ker tov. Mihler in Vuk iz Vrhnike ne moreta prevzeti vsled preoblega dela svojih odborniških mest, se vrši za ta dva odbornika nadomestna volitev. Izvolita se z vzklikom tovariša Sedlakova iz Most ter tov. Koch iz Zgornje Šiške, ki je obenem tudi tajnik društva.

Sprejeti so bili sledeči predlogi:

1. Načrt za kmetijsko - prirodoznanški pouk naj se popravi in izpopolni.

2. Članarino pobere na vsaki šoli vsaki mesec član učiteljstva, ki si ga zbere učiteljstvo, tako, da je članarina za celo leto že poravnana 1. novembra.

3. Sklene se ustanoviti pevski zbor učiteljstva ljubljanske okolice; za pevodjstvo se izvoli tov. Arnošt Adamič iz Tomišlja.

4. Lajiki nimajo nobene ingerence pri nastavitvi učiteljstva; edino le službena doba, kvalifikacija in naše udružene naj bodo v tej zadevi merodajni.

5. UJU naj izposluje, da se krajnim šolskim svetom enkrat za vselej vzame pravica, da bi isti razpolagali s šolskimi prostori samovoljno ter ovrli učiteljstvo pri prosvetnem delovanju v šoli, n. pr. pri postavitvi šolskih odrov itd.

Precejšnja debata se je vnela glede disciplinarnih zadev učiteljstva. Gospo. da nadzornika podasta v tej zadevi svoje mnenje, s katerim se učiteljstvo popolnoma strinja. Opozarjata posebej na § 104. šolskega zakona, ki štiti učiteljstvo.

Tov. Trošt iz D. M. v Polju poroča kot pregledovalec računov, da so isti popolnoma v redu, na kar da staremu odboru absolutorij.

Koncem zborovanja vzpodbujata gg. nadzornika učiteljstvo k vztrajnemu delu v šoli in izven šole, ker bode koristilo na ta način najlepše lepi jugoslovanski domovini in vrlenu jugoslovanskemu narodu — nakar zaključí tov. predsednik lepo uspelo zborovanje.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRADEC je imelo letni občni zbor dne 8. januarja 1925 v osnovni šoli v Slovenjgradu.

Predsednik pozdravi navzoče članstvo, posebno pa še novo pristopivšo tov. Berglezovo iz Šmiklavža, nakar preide k dnevnemu redu.

1. **Poročilo** predsednika iz seje širjega sosveta z dne 5. januarja t. l. v

Ljubljani, je članstvo z interesom poslušalo. Učiteljstvo se je strinjalo s tem, da se strnejo naše vrste v močno organizacijo, vendar na podlagi takšne ideologije, ki tolerira vsak svetovni nazor ter da ima čiste roke napram vsakemu vladnemu režimu. Usode režimov se menjajo, a ideje so večne. Živa debata se je vnela tudi o dravograjskih resolucijah.

2. **Resolucija.** Tov. Vrečko opominja na zadevo upokojencev. Učiteljstvo se čudi, da morajo biti upokojenci v nekakem boju z državno upravo in da se morajo boriti za tisto, kar jim po človečanskih in socialnih postavah pristaja. Ob tej priliki je bila sprejeta sledeča resolucija: Učiteljstvo slovenjgraškega okraja zbrano na občnem zboru dne 8. januarja 1925, zahteva, da Pov. UJU Ljubljana in glavni odbor UJU v Beogradu z vso odločnostjo izposlujeta starejšim upokojencem:

a) spremenitev kronskih službenih prejemkov v dinarske;

b) da se v pokoj stopajočemu učiteljstvu izplačajo službeni prejemki brez prekinitve.

3. **Predavanje.** Bogdan Jurančič: »Vzgoja rešiteljica problema svetovnega miru«. Predavatelj dokazuje uvodoma kako je narode prevelika zaljubljenost v svoje lastne interese pognala v štiri leta trajajoče klanje. Pa tudi v današnjem javnem življenju ni opaziti, da bi človeštvo opustilo ponižujoča sredstva sprave z orožjem. Rešitev tega težkega problema vidi le edino v pravi internacionalni in pacifistični vzgoji.

4. **Volitve.** Posamezni funkcionarji so podali svoja poročila. Članstvo jim je s hvaležnostjo izreklo absolutorij. Izvoljeni so bili v novi odbor: predsednik Purkhart, podpredsednik Kaffou; tajnik Jurančič; blagajnik Kaučič; odbornika Vrečko in Šerbec.

Prihodnje zborovanje se vrši dne 5. marca v Slovenjgradu.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljstvu in šolam, posebno pa šolarikom, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potom Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Františkanska ulica, št. 6.

Ocene.

—k »Ženski svet«. Prva številka III. letnika prinaša sledečo vsebino: Obrazi in duše XIX. Josipina Turnograjska (Dr. I. Lah), Vihar, pesem (A. Č.), Ubožica (France Bevk), Črne rože (Gustav Strniša), Modrost (J. Ribičič), Srce mi dršče (Iva Rod), »Veronika Deseniška« (I. Klemenčičeva), Kako si urejamo vr (Vida), Ženska ljubezen, zakon (Dr. Fr. Debevec). Izvestja: Naše delo. Po ženskem svetu, Higijena, Kuhinja, Gospodinjstvo. Iz naše skrinje. Književna poročila. List obsega letos 32 strani, tudi priloga je znatno večja kot lani ter prinaša mične vzorce za vezenje ter več monogramov za belo perilo — Na prošnjo uprave za naslove prijateljic in znank, ki žele list na ogled, so se cenj. naročnice odzvale v tako velikem številu, da zaenkrat uprava ne more vsem ustreči. Vse one, ki dobe list na ogled, prosi uprava, da se čimprej javijo kot stalne naročnice, da naroči pravočasno zadostno število iztisov, da ne bodo trpele prevelike zamude v dopisiljavti, katero ima žalibog že itak vsled prevoznih težkoč. One pa, ki list odklonijo, naj ga blagovole tekoma osem dni po prejemu nepoškodovanega vrtni. Le na ta način, da gredo cenj. odjemalke upravi na roko, ii bo mogoče izdajati list za tako nizko naročnino. Večina naročnic to razume in vzorno podpira upravo v tem stremljenju, tako da z zaupanjem gleda v bodočnost lista, ki se ga skuša

z vsako številko izpopolnjevati. List izdaja Žensko dobrodelno združenje v Trstu. Izhaja enkrat na mesec ter stane za Jugoslavijo z vsemi prilogami, z modno prilogo in s krojnimi polami vred letno 64 din., polletno 32 Din., četrtletno 16 Din. Naroča se pri M. Prunkovi, Ljubljana, Karlovska cesta 20. Februararska številka bo imela modno prilogo in krojno polo.

—k Tadeusz Zielinski: »Antični in moderni svet«. Poslovenil dr. Jože Glonar. Splošna knjižnica — znanstvena zbirka, zvezek VII. V Ljubljani 1925. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 101 stran velikega 8°. Cena broš Din 36, vez. Din 45.

Knjiga obsega osem predavanj, ki jih je imel znameniti poljski učenjak svoje dni pred abiturijenti srednjih šol v Petrogradu in obravnava razmerje antičnega, pred vsem grškega duševnega sveta do problemov, ki se pojavljajo v moderni človeški družbi. Za slovenski knjižni trg je popolna novost, ker je prva slovenska knjiga, ki s širokega stališča odpira kulturno-zgodovinske perspektive in obravnava kulturno-zgodovinske probleme; zato bo dobrodošel brevir vsakemu mislečemu in razmišljajočemu Slovincu. Posebno aktualnost ji daje stališče glede nalog in oblike srednjih šol, zato bodo po njej radi segli vsi, ki se zanimajo za problem srednješolske reforme pri nas in io bodo z zanimanjem in užitkom čitali, pa naj so že prijatelji ali nasprotniki tega ali onega srednješolskega tipa. H knjigi se še povrnemo.

—k Stihoslovje. Izšlo je v založništvu Goričar & Leskošek v Celju prvi del Stihoslovja, ki ga je spisal prof. dr. Nikolaj Omerza. Nekolaj leta sledi prvemu delu še drugi del. Prvi del obsega osnovne zakone antičnega, romanskega in našega stihoslovja in ima namen poglobiti razumevanje oblikovne lepote v pesništvu. To delo, ki je prvo te vrste v slovenskem jeziku, bo dobro došlo učitelju, učencu in vsakomur, ki se zanima za pesništvo. — Obenem se opozarjajo bralci na zanimivo novelo dr. Ivo Šorlija »Golobovi«, ki je izšla pred božičnimi prazniki v istem založništvu.

Pedagoške in šolske drobtine.

× Dve novi šoli za kmetska dekleta. Ministrstvo prosvete je otvorilo šolo za kmetska dekleta v Ilijašu pri Sarajevu in v Sokolcu.

× Premestitev moškega učiteljskega iz Dervente v Banjaluko. Prosvetni minister je odredil, da se s prihodnjim šolskim letom premesti učiteljske iz Dervente v Banjaluko, in sicer vsako leto po en letnik.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Imenovanj do 15. službenega leta v ljubljanski oblasti nismo mogli priobčiti v današnji številki, ker jih še nismo prejeli od prosvetnega oddelka velikega župana v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

NA OBROKE

Manufakturo in konfekcijo etc. oblike po meri za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice dobite proti ugodnemu odplačevanju na obroke le pri tvrdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z o. z.

MARIBOR, Tattenbachova ul. 2
Pisarna: Gregoričeva ul. 1.

Zahtevajte vzorce!

Le pod jasnim nebom uspevajo cvetlice in le pod jasnim celom uspeva cvet naroda: mladina. Jasno pa se bodo zasvetile oči Tvojih učencev in učenk tedaj, ako jim oskrbiš:

* ZVEZDICE *

skrbno redigirano zbirko najljubkejših mladinskih pesmic z resnicami - vodnicami in ugankami, vse v lepi pesniški obliki.

* ZVEZDICE *

je naročiti pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Trdinova ulica 8. Cena krasno opremljeni knjižici je samo 7 (sedem) Din.

Vrh tega dobi učiteljstvo na vsakih 5 izv. šest izv. v nagrado. Gratis - izvodi so popolna last učitelja - razpečevalca (-ke) in pripada izkupiček zanje njemu (nji).

Iz tega površnega obrisa našega delokroga pač lahko vsakdo razvidi, da naše društvo nikakor ne posega v delo organizacije ter da ne razkraja stanovske enotnosti, kakor to trdijo nekateri. Zato vabimo vse tovarišice, naj se pridružijo našemu delu, saj je v našo lastno dobrobit in napredek. Vzemimo si v tem oziru za zgled mariborske učiteljice, ki so veliko bolj zavedne in tudi delavne.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUTOMERSKI IN GORNJERADGONSKI OKRAJ je zborovalo dne 13. decembra 1924 v šoli v Ljutomeru. Od 64 članov je bilo 51 navzočih.

V **uvodnih pozdravnih besedah** se spominja tov. predsednik bivšega režima krivice in daje duška dejstvu, da je zmagala zopet pravična stvar ter poziva navzoče, naj bodejo najprej učitelji in potem — v kolikor dopuščata to služba — strankarji. Posebej pozdravlja predsednik novодошlega tovariša Franca Karbaša, ki je prevzel vodstvo ljutomerske šole. Pozdravlja ga istočasno kot novimenoovanega nadzornika ter mu želi v novem poslu obilo sreče in uspeha. Tovariš nadzornik se iskreno zahvali za prijazne besede ter poziva navzoče, da delajo složno in mu pomagajo z vestnim in točnim šolskim delom. S tem mu nudijo zamišljeno tovarištvo, ki ga opravičeno potem tudi od njega lahko pričakujejo. V tem smislu in v znamenju vestnega dela — v katerem edino je rešitev — pozdravlja tovariš nadzornik vse navzoče. Kot gost je bil navzoč tov. Kozar iz Tišine. K dostanemu izpitu se čestita tov. Herzog in Pertlu. V vzneshenih besedah se spominja tov. Mavrič pokojnega tov. Joška Rajha, s katerim je izgubilo učiteljstvo in šola enega izmed onih redkih kmetskih duš, ki so naklonjene prosveti in napredku.

Dopisi. Izmed dopisov je omeniti dopis Slomškove zveze z dne 5. decembra 1924, v katerem vabi naše društvo, da protestira proti okrnjenju učiteljske nepremestnosti. Imenovano povabilo je povzročilo samo pomilovanje. Čudno je namreč, da Slomškova zveza vidi krivico, ki se godi — brez ozira na mišljenje — vsemu učiteljstvu, šele komaj zdaj, medtem ko se je začela Koroščevega režima za naslodo in zadoščanjem v srcu veselila krivic, ki jih je trpelo učiteljstvo včlanjeno v UJU. Naša organizacija je protestirala in protestira proti tej nepravilnosti že od dneva, ko je padla prva žrtev. V tem smislu se odgovori tudi na dopis.

Predavanje. Tovariš Koprivc referira o temi »Delokrog šolovoditelja«. Za uvod je dal predavatelj globoko zajete misli in pojme o stremljenju novodobne pedagogike, navajajoč istočasno modernejše faktorje na tem polju, Biča dejstvo, da zavodi dajejo učiteljskemu za naše dneve premajhno in preplitvo izobrazbo. Svetuje zbog tega tovarišem novincem segati po samopomoči, kjer bi našel šolovoditelj, ki naj animira k temu, hvaležno polje. V svojem referatu je dal v naslednjem nekako strukturo učitelja in šolovoditelja, kateri obrisi in posnetki bi bili: voditelj bodi sam dobro vzgojen, živi življenje ljudstva in čuti z njim, zavedaj se v pravilni meri svojega stanu, bodi vljuden, a vendar odločen ter pravičen in strpljiv. Tov. predsednik se zahvali predavatelju za trud in delo, ki ga je imel s svojim v teh sedanjih šolskih razmerah umestnim referatom.

Sklepi in stanovske zadeve. Na predlog tov. Ivanjšiča se enoglasno sklene, da se v bodoče članarina odtegne potom šolskega vodstva v dveh obrokih, in sicer 1. januarja in 1. julija vsakega leta. — Delitev članstva je še vedno nejasna, zato naj v to izvoljen odbor prizadetih predloži pri prihodnjem zborovanju končno in stvarno odločitev. — Predsednik apelira na agitacijo »Zvončka«. — Sprejet je bil soglasno predlog tov. Mavriča, da prinese ena prihodnjih števil »Učit. Tovariša« indeks tekoma leta priobčenih važnejših pravnih članov in nasvetov. Predlog se pošlje Poverjenstvu UJU Ljubljana. — Čas in kraj prihodnjega zborovanja se še določi naknadno in objavi v »Tovarišu«.

+ ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 10. t. m. v Rogaški Slatini. Od 66 članov navzočih 51.

Ker je društveni predsednik tov. Šumer vsled imenovanja srezkim šolskim referentom odložil predsedništvo, je vodil zborovanje podpredsednik tov. Glinšek.

Obravnavanje dopisa »Slomškove zveze« na zborovanjih učiteljskih društev se ne smatra umestno, ker ni došel

preko poverjenštva, ki ima izključno pravico dajati okrajnim učiteljskim društvom predloge v pretres. To pa radi enotnega in discipliniranega postopanja vseh društev v važnem vprašanju učiteljske stalnosti. Sicer pa je za nas važnejše in resnejše poročilo pov. UJU, kakor dopis organizacije, ki ni doslej nikdar kazala pravega smisla za naše zahteve.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri.

O obnovi P. F. S. je poročal tovariš Predan ter se pri tem dotaknil kongresa P. F. S. v Skoplju in omenil ugodnosti, katere nudi P. F. S. svojemu članstvu. Obnova P. F. S. se je prepustila njenim članom.

V referatu »Iz šolske prakse« je srezki šolski referent tov. Šumer podal svoje misli o najaktualnejših vprašanih sodobnega osnovnega šolstva. Iz podavanja se izkristalizirajo sledeči temeljni stavki: Na polju izobrazbe so uspehi naše osnovne šole bili že doslej zadovoljivi. Vsa ta izobrazba naj bode vedno v službi prave državljske vzgoje.

Članarina bode znašala v letu 1925. Din 130.

Pri slučajnostih sprejeti predlogi:

1. Ponovno in z vso odločnostjo zahtevamo ločitev šolske uprave od politične.

2. Učna uprava se naproša, da priredi v svrhu nadaljne izobrazbe učiteljstva pedagoške, obrtne in kmetijske tečaje.

3. Že davno v izplačilo zapadle razlike naj se državnim nameščencem takoj nakažejo.

+ OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUBLJANSKO OKOLICO je zborovalo dne 17. januarja t. l. na šoli na Ledini. Navzočih je bilo okrog 140 članov. Predsednik pozdravi iskreno vse navzoče učiteljstvo, posebej še oba okrajna šolska nadzornika tov. Kosca in Škulja.

O »Šolskem vrtnarstvu, ureditvi šolskih vrtov in njih obdelovanju« je poročal vrlo zanimivo tov. nadzornik Škulj. Za svoja res praktična in koristna navodila je žel navdušeno odobravanje vsega učiteljstva. Na njegov predlog se bode vršil dvodnevni praktični vrtnarski tečaj na osnovni šoli v Zalogu za učiteljstvo ljubljanske okolice. Ker tov. Mihler in Vuk iz Vrhnike ne moreta prevzeti vsled preoblega dela svojih odborniških mest, se vrši za ta dva odbornika nadomestna volitev. Izvolita se z vzklikom tovariša Sedlakova iz Most ter tov. Koch iz Zgornje Šiške, ki je obenem tudi tajnik društva.

Sprejeti so bili sledeči predlogi:

1. Načrt za kmetijsko - prirodoznanški pouk naj se popravi in izpopolni.

2. Članarino pobere na vsaki šoli vsaki mesec član učiteljstva, ki si ga zbere učiteljstvo, tako, da je članarina za celo leto že poravnana 1. novembra.

3. Sklene se ustanoviti pevski zbor učiteljstva ljubljanske okolice; za pevovaljso se izvoli tov. Arnošt Adamič iz Tomišlja.

4. Lajiki nimajo nobene ingerence pri nastavitvi učiteljstva; edino le službena doba, kvalifikacija in naše udružene naj bodo v tej zadevi merodajni.

5. UJU naj izposluje, da se krajnim šolskim svetom enkrat za vselej vzame pravica, da bi isti razpolagali s šolskimi prostori samovoljno ter ovrli učiteljstvo pri prosvetnem delovanju v šoli, n. pr. pri postavitvi šolskih odrov itd.

Precejšnja debata se je vnela glede disciplinarnih zadev učiteljstva. Gospo. da nadzornika podasta v tej zadevi svoje mnenje, s katerim se učiteljstvo popolnoma strinja. Opozarjata posebej na § 104. šolskega zakona, ki štiti učiteljstvo.

Tov. Trošt iz D. M. v Polju poroča kot pregledovalec računov, da so isti popolnoma v redu, na kar da staremu odboru absolutorij.

Koncem zborovanja vzpodbujata gg. nadzornika učiteljstvo k vztrajnemu delu v šoli in izven šole, ker bode koristilo na ta način najlepše lepi jugoslovanski domovini in vrlenu jugoslovanskemu narodu — nakar zaključí tov. predsednik lepo uspelo zborovanje.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRADEC je imelo letni občni zbor dne 8. januarja 1925 v osnovni šoli v Slovenjgradu.

Predsednik pozdravi navzoče članstvo, posebno pa še novo pristopivšo tov. Berglezovo iz Šmiklavža, nakar preide k dnevnemu redu.

1. **Poročilo** predsednika iz seje širjega sosveta z dne 5. januarja t. l. v

Ljubljani, je članstvo z interesom poslušalo. Učiteljstvo se je strinjalo s tem, da se strnejo naše vrste v močno organizacijo, vendar na podlagi takšne ideologije, ki tolerira vsak svetovni nazor ter da ima čiste roke napram vsakemu vladnemu režimu. Usode režimov se menjajo, a ideje so večne. Živa debata se je vnela tudi o dravograjskih resolucijah.

2. **Resolucija.** Tov. Vrečko opominja na zadevo upokojencev. Učiteljstvo se čudi, da morajo biti upokojenci v nekakem boju z državno upravo in da se morajo boriti za tisto, kar jim po človečanskih in socialnih postavah pristaja. Ob tej priliki je bila sprejeta sledeča resolucija: Učiteljstvo slovenjgraškega okraja zbrano na občnem zboru dne 8. januarja 1925, zahteva, da Pov. UJU Ljubljana in glavni odbor UJU v Beogradu z vso odločnostjo izposlujeta starejšim upokojencem:

a) spremenitev kronskih službenih prejemkov v dinarske;

b) da se v pokoj stopajočemu učiteljstvu izplačajo službeni prejemki brez prekinitve.

3. **Predavanje.** Bogdan Jurančič: »Vzgoja rešiteljica problema svetovnega miru«. Predavatelj dokazuje uvodoma kako je narode prevelika zaljubljenost v svoje lastne interese pognala v štiri leta trajajoče klanje. Pa tudi v današnjem javnem življenju ni opaziti, da bi človeštvo opustilo ponižujoča sredstva sprave z orožjem. Rešitev tega težkega problema vidi le edino v pravi internacionalni in pacifistični vzgoji.

4. **Volitve.** Posamezni funkcionarji so podali svoja poročila. Članstvo jim je s hvaležnostjo izreklo absolutorij. Izvoljeni so bili v novi odbor: predsednik Purkhart, podpredsednik Kaffou; tajnik Jurančič; blagajnik Kaučič; odbornika Vrečko in Šerbec.

Prihodnje zborovanje se vrši dne 5. marca v Slovenjgradu.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljstvu in šolam, posebno pa šolarikom, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potom Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Františkanska ulica, št. 6.

Ocene.

—k »Ženski svet«. Prva številka III. letnika prinaša sledečo vsebino: Obrazi in duše XIX. Josipina Turnograjska (Dr. I. Lah), Vihar, pesem (A. Č.), Ubožica (France Bevk), Črne rože (Gustav Strniša), Modrost (J. Ribičič), Srce mi dršče (Iva Rod), »Veronika Deseniška« (I. Klemenčičeva), Kako si urejamo vr (Vida), Ženska ljubezen, zakon (Dr. Fr. Debevec). Izvestja: Naše delo. Po ženskem svetu, Higijena, Kuhinja, Gospodinjstvo. Iz naše skrinje. Književna poročila. List obsega letos 32 strani, tudi priloga je znatno večja kot lani ter prinaša mične vzorce za vezenje ter več monogramov za belo perilo — Na prošnjo uprave za naslove prijateljic in znank, ki žele list na ogled, so se cenj. naročnice odzvale v tako velikem številu, da zaenkrat uprava ne more vsem ustreči. Vse one, ki dobe list na ogled, prosi uprava, da se čimprej javijo kot stalne naročnice, da naroči pravočasno zadostno število iztisov, da ne bodo trpele prevelike zamude v dopisiljavti, katero ima žalibog že itak vsled prevoznih težkoč. One pa, ki list odklonijo, naj ga blagovole tekoma osem dni po prejemu nepoškodovanega vrtni. Le na ta način, da gredo cenj. odjemalke upravi na roko, ii bo mogoče izdajati list za tako nizko naročnino. Večina naročnic to razume in vzorno podpira upravo v tem stremljenju, tako da z zaupanjem gleda v bodočnost lista, ki se ga skuša

z vsako številko izpopolnjevati. List izdaja Žensko dobrodelno združenje v Trstu. Izhaja enkrat na mesec ter stane za Jugoslavijo z vsemi prilogami, z modno prilogo in s krojnimi polami vred letno 64 din., polletno 32 Din., četrtletno 16 Din. Naroča se pri M. Prunkovi, Ljubljana, Karlovska cesta 20. Februararska številka bo imela modno prilogo in krojno polo.

—k Tadeusz Zielinski: »Antični in moderni svet«. Poslovenil dr. Jože Glonar. Splošna knjižnica — znanstvena zbirka, zvezek VII. V Ljubljani 1925. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 101 stran velikega 8°. Cena broš Din 36, vez. Din 45.

Knjiga obsega osem predavanj, ki jih je imel znameniti poljski učenjak svoje dni pred abiturijenti srednjih šol v Petrogradu in obravnava razmerje antičnega, pred vsem grškega duševnega sveta do problemov, ki se pojavljajo v moderni človeški družbi. Za slovenski knjižni trg je popolna novost, ker je prva slovenska knjiga, ki s širokega stališča odpira kulturno-zgodovinske perspektive in obravnava kulturno-zgodovinske probleme; zato bo dobrodošel brevir vsakemu mislečemu in razmišljajočemu Slovincu. Posebno aktualnost ji daje stališče glede nalog in oblike srednjih šol, zato bodo po njej radi segli vsi, ki se zanimajo za problem srednješolske reforme pri nas in io bodo z zanimanjem in užitkom čitali, pa naj so že prijatelji ali nasprotniki tega ali onega srednješolskega tipa. H knjigi se še povrnemo.

—k Stihoslovje. Izšlo je v založništvu Goričar & Leskošek v Celju prvi del Stihoslovja, ki ga je spisal prof. dr. Nikolaj Omerza. Nekolaj leta sledi prvemu delu še drugi del. Prvi del obsega osnovne zakone antičnega, romanskega in našega stihoslovja in ima namen poglobiti razumevanje oblikovne lepote v pesništvu. To delo, ki je prvo te vrste v slovenskem jeziku, bo dobro došlo učitelju, učencu in vsakomur, ki se zanima za pesništvo. — Obenem se opozarjajo bralci na zanimivo novelo dr. Ivo Šorlija »Golobovi«, ki je izšla pred božičnimi prazniki v istem založništvu.

Pedagoške in šolske drobtine.

× Dve novi šoli za kmetska dekleta. Ministrstvo prosvete je otvorilo šolo za kmetska dekleta v Ilijašu pri Sarajevu in v Sokolcu.

× Premestitev moškega učiteljskega iz Dervente v Banjaluko. Prosvetni minister je odredil, da se s prihodnjim šolskim letom premesti učiteljske iz Dervente v Banjaluko, in sicer vsako leto po en letnik.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Imenovanj do 15. službenega leta v ljubljanski oblasti nismo mogli priobčiti v današnji številki, ker jih še nismo prejeli od prosvetnega oddelka velikega župana v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

NA OBROKE

Manufakturo in konfekcijo etc. oblike po meri za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice dobite proti ugodnemu odplačevanju na obroke le pri trvdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z o. z.

MARIBOR, Tattenbachova ul. 2
Pisarna: Gregoričeva ul. 1.

Zahtevajte vzorce!

Le pod jasnim nebom uspevajo cvetlice in le pod jasnim celom uspeva cvet naroda: mladina. Jasno pa se bodo zasvetile oči Tvojih učencev in učenk tedaj, ako jim oskrbiš:

* ZVEZDICE *

skrbno redigirano zbirko najljubkejših mladinskih pesmic z resnicami - vodnicami in ugankami, vse v lepi pesniški obliki.

* ZVEZDICE *

je naročiti pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Trdinova ulica 8. Cena krasno opremljeni knjižici je samo 7 (sedem) Din.

Vrh tega dobi učiteljstvo na vsakih 5 izv. šest izv. v nagrado. Gratis - izvodi so popolna last učitelja - razpečevalca (-ke) in pripada izkupiček zanje njemu (nji).